

2018-06-18

Diarienummer: Ä 2018-543

Finansdepartementet

Remiss Finansiering av infrastruktur med skatt eller avgift? (SOU 2018:13)

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas.

Tillväxtverket arbetar med flera olika åtgärder för att främja företagande och regional utveckling, allt ifrån insatser och projekt till bättre förutsättningar för företagande, insatser riktade till att följa upp och lära av det regionala utvecklingsarbetet, till mer specifikt avgränsade frågeställningar inom myndighetens ansvarsområden. I alla dessa frågor, stora som små, så är vår utgångspunkt att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 22 juni 2016 att tillsätta en kommitté med uppdrag att utreda om större offentliga infrastrukturinvesteringar kan finansieras genom uttag av en särskild skatt eller avgift. Detta remissvar avser utredningens slutbetänkande.

- Tillväxtverket instämmer i utredningens bedömning att det inte är möjligt att införa en särskild skatt som direkt kopplas till den värdeökning som skett på enskilda fastigheter till följd av en infrastrukturinvestering.
- Tillväxtverket delar utredningens bedömning att ett eventuellt förslag om finansiering inte bör utformas som en avgift.
- Tillväxtverket anser att frågan om finansiering av infrastruktur är mycket viktig för att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Kommittén har haft ett snävt avgränsat uppdrag och det kan därför finnas anledning att undersöka andra sätt att finansiera infrastruktur.

Inte möjligt att införa en särskild skatt och inte lämpligt med avgift

Enligt utredningen är det ingen ny idé att värdet på fast egendom skapas av det allmänna och är något som det allmänna därför kan ta i anspråk. Infrastrukturinvesteringar kan skapa en värdestegring i fastigheter och mark, som går utöver vad som kan förklaras av fastighetsägares investeringar. Den internationellt mest sprida formen att beskatta fast egendom är den lokala fastighetsskatten. I detta fall omfattar dock inte uppdraget att lämna förslag på skatt eller avgifter på fastigheter som omfattas av systemet med kommunal fastighetsavgift. Uppdraget är i den meningen mycket avgränsat och

kommittén har sökt utreda mindre vanliga och mer komplexa sätt att återföra värden som skapats av offentliga infrastrukturinvesteringar.

Tillväxtverket instämmer i utredningens bedömning att det inte är möjligt att införa en särskild skatt som direkt kopplas till den värdeökning som skett på enskilda fastigheter till följd av en infrastrukturinvestering. Det går inte på ett tillförlitligt sätt att fastställa och kvantifiera skattebasen, det vill säga det går inte att på ett tillfredsställande sätt att bestämma den värdeökning på en enskild fastighet som skett till följd av infrastrukturinvesteringar. Tillväxtverket delar också utredningens bedömning att ett eventuellt förslag inte bör utformas som en avgift. En avgift tas vanligen ut för att täcka en viss kostnad. En skatt däremot är inte beroende av att motsvara en viss kostnadstäckning, vilket är ett mer lämpligt val för att återföra värden från fastigheter. Infrastrukturinvesteringar, till exempel byggandet av en väg, är mer lämpligt att finansieras gemensamt, utan en direkt koppling till exakt hur mycket varje enskild individ kommer dra nytta av nämnda investering. Mot den bakgrunden bör inte en avgift användas till värdeåterföring från fastigheter.

Mer fokus på att undersöka alternativa finansieringsformer

Tillväxtverket anser att frågan om finansiering av infrastruktur är mycket viktig för att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Kommittén har haft ett för snävt avgränsat uppdrag och Tillväxtverket anser därför att det kan finnas anledning att undersöka andra sätt att finansiera infrastruktur.

Den grundläggande finansieringen av statlig infrastruktur är via statsbudgeten. Det finns ett antal ytterligare former för att få finansiering till infrastrukturinvesteringar. Det vanligaste sättet att återföra värden från fastigheter är fastighetsskatt, som ligger utanför uppdraget. Men det finns även andra former av finansiering. När statliga infrastrukturinvesteringar ska prioriteras är det vanligt att bedöma varje projekt med så kallade samhällsekonomiska kalkylmetoder. Ett känt problem med dessa kalkylmetoder är att de har svårt att fånga in externa värden av infrastrukturinvesteringar, som exempelvis förändrade fastighetsvärden. Här har kommunal medfinansiering spelat en betydande roll under de senaste 10 åren, eftersom lokala och regionala intressen har kunnat göra en kompletterande bedömning av värdet av olika infrastrukturprojekt. I vissa fall har kommuner bedömt att det för deras del har varit värt att medfinansiera vissa infrastrukturprojekt. Sverigeförhandlingen är ett senare initiativ till att bland annat förhandla fram hur olika infrastrukturprojekt ska finansieras. I ett tidigare delbetänkande av kommittén, föreslås på försök några projekt enligt så kallad offentlig-privat-samverkan (OPS), vilket Tillväxtverket ställt sig positiv till. Men att få in privat finansiering kan också ske på andra sätt än OPS. Erfarenheter från exempelvis Danmark visar att de kunde få privata investeringar vid byggandet av tunnelbanan i Köpenhamn, genom att ta initiativ till förhandlingar med privata aktörer. Sammantaget vill Tillväxtverket därmed betona att det finns anledning att rikta mer fokus på andra finansieringsformer av infrastruktur, även om den form som prövades i uppdraget inte är framkomlig.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Gunilla Nordlöf. Föredragande har varit Josefine Lindell. I handläggningen har också Jan Person, enhetschef Sigrid Hedin, samt avdelningschef Christina Henryson deltagit.

Gunilla Nordlöf

Josefine Lindell